

Bæredygtighedsstrategi 2025

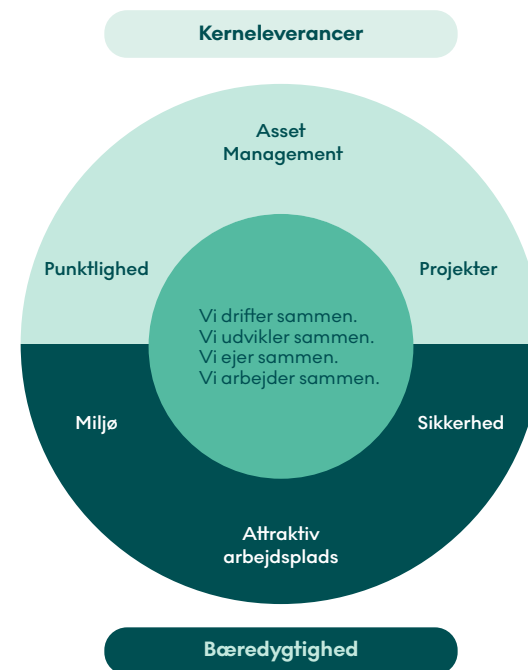
Juni 2025

Vi udvikler en bæredygtig jernbane

I Banedanmark er vi i fuld gang med at bygge en attraktiv jernbane, hvor togene kan køre på el, så miljøbelastningen bliver mindre - til gavn for miljø, mennesker og dyr langs banen.

Det kræver et stærkt og vedvarende samarbejde i hele værdikæden, både internt og eksternt. Der skal løbende hentes erfaringer og indsamles ny viden, så vi i fællesskab kan etablere nye tilgange og finde nye, bæredygtige løsninger, kendetegnet af transparens, dokumentation og balance mellem de forskellige hensyn.

Bæredygtighed er fundamentet for Banedanmarks strategi i form af de tre ben: Miljø (E), Attraktiv arbejdsplads (S) og Sikkerhed (G). Sammen med et fokus på ordentlighed (G) - transparens, regelefterlevelse og dokumenterede processer - er bæredygtighed forudsætningen for, at vi kan levere på vores kerneleverancer: Punctlighed, Asset Management og Projekter.

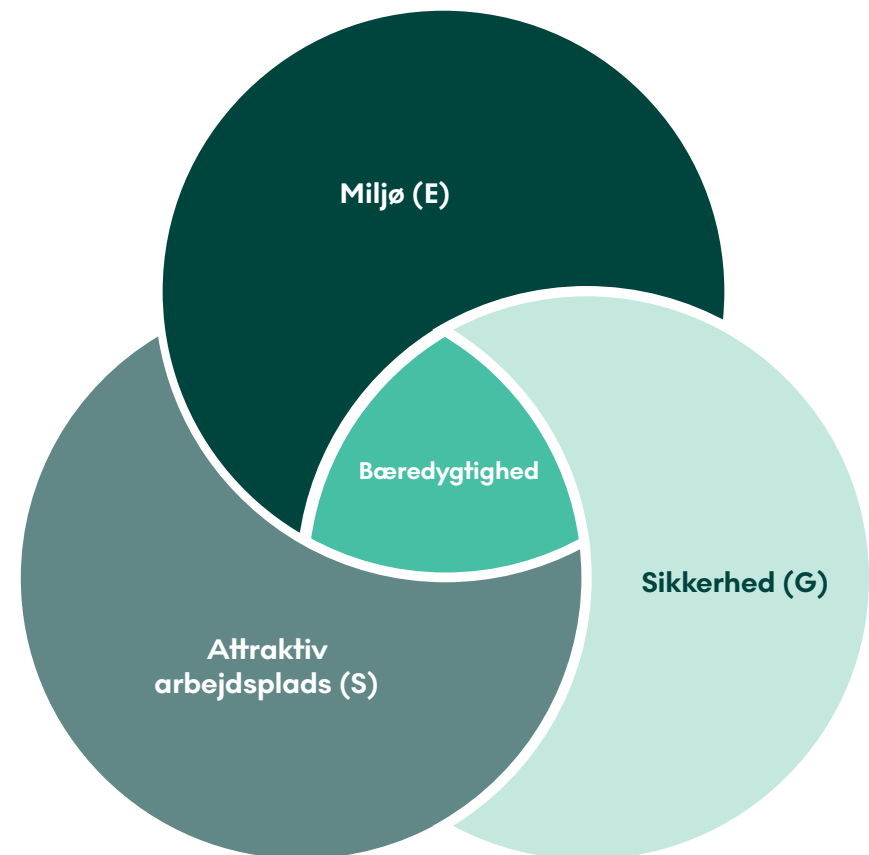
Miljø, samfundsansvar og ledelse

I Banedanmark arbejder vi med bæredygtighed forstået som miljø (Environment), samfundsansvar (Social) og ledelse (Governance) – forkortet til ESG. Dette har vi oversat til Miljø, Attraktiv arbejdsplads og Sikkerhed.

Bæredygtighedsstrategien udfolder de tre emner, og hvad bæredygtighed betyder som fundament for Banedanmarks strategi.

Banedanmarks tilgang til bæredygtighed

Banedanmarks tilgang til bæredygtighed er et ønske om at arbejde med konkrete indsatsområder. EU har fastlagt regler og emner inden for bæredygtighed og rapportering, der gælder for mange virksomheder. Banedanmark er som en statslig styrelse ikke omfattet af disse EU-rapporteringskrav, men Banedanmark har i denne bæredygtighedsstrategi fundet inspiration i de samme principper, bl.a. i forbindelse med fastsættelse af bæredygtighedsemner. På enkelte punkter har Banedanmark tilpasset begreberne til de forhold, der omgiver os.

Udvalgte indsatsområder baner vejen for bæredygtighed

Jernbanen er samfundskritisk infrastruktur, som bidrager til den grønne omstilling i Danmark. Derfor er det afgørende, at den fortsat er sikker og attraktiv at benytte. Jernbanen skal være sikker for passagerne og for jernbanevirksomhederne, ligesom det skal være sikkert at arbejde i sporet, på kontoret, på byggepladsen og i trafikttårnene. Og så skal Banedanmark være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er muligheder for uddannelse og karriere i et inkluderende arbejdsmiljø.

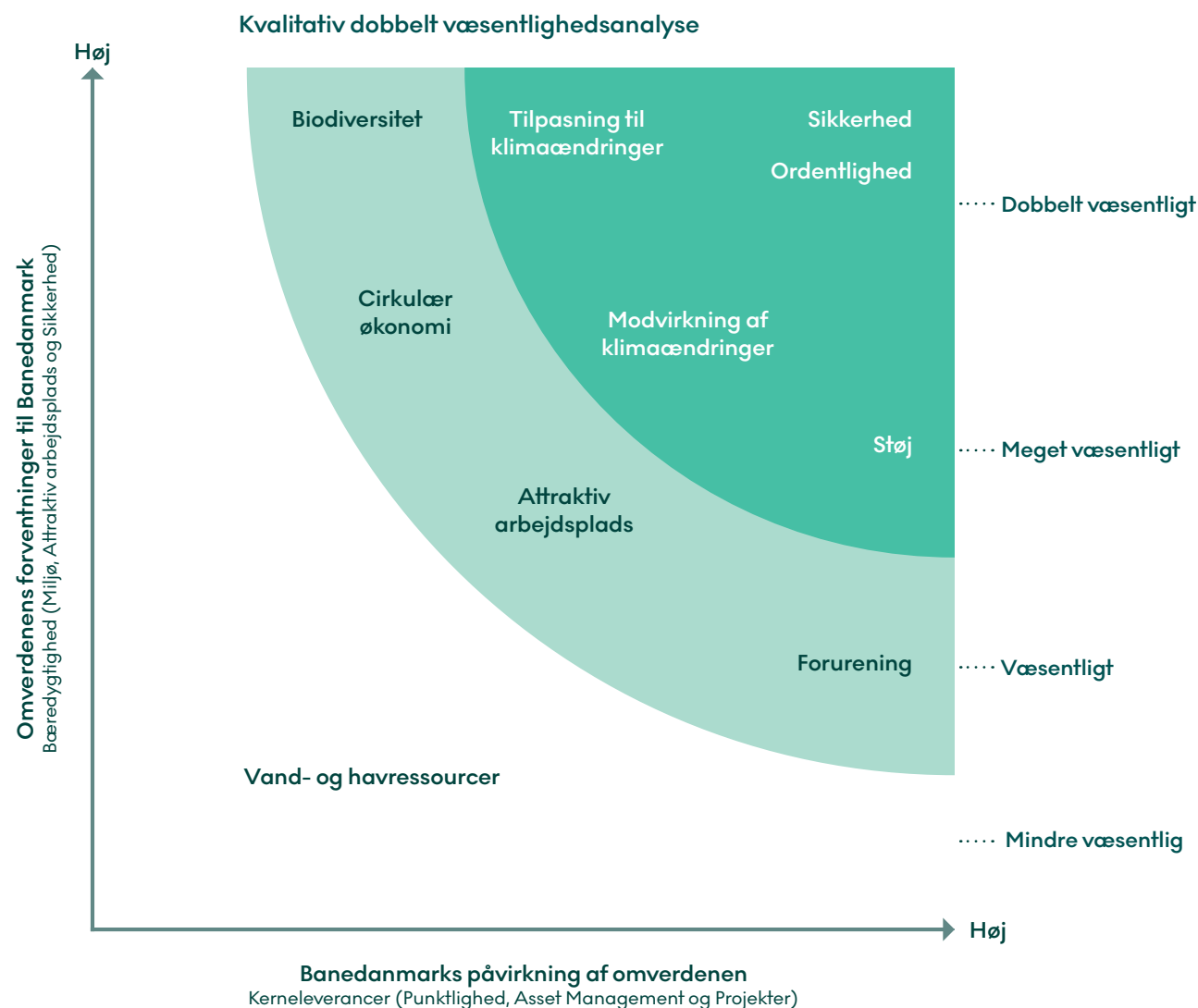
Når Banedanmark udvikler, drifter og vedligeholder jernbanen, påvirker det vores omgivelser. Vi har dermed en del af ansvaret for at finde de løsninger, der sikrer, at der tages tilstrækkelige hensyn til miljøet langs med og på tværs af banen – til gavn for både mennesker og dyr – og for at reducere eventuelle gener og forebygge dem, når vi kan.

For at sætte retning for vores arbejde med bæredygtighed, har vi gennemført en dobbelt væsentlighedsanalyse, hvor EU's bæredygtighedsemner er blevet belyst og vurderet ud fra Banedanmarks påvirkning af vores omverdenen og omverdenens forventninger til os. Af figuren fremgår det, hvordan de forskellige bæredygtighedsemner er inddelt efter væsentlighed, og at sikkerhed udgør det absolut væsentligste emne.

Vurdering af bæredygtighedsemner

Figuren viser, hvordan væsentligheden af de enkelte bæredygtighedsemner er vurderet inden for fire bånd. De fire bånd er: Dobbelt væsentligt (mørkest), Meget væsentligt (lyser), Væsentligt (lys), Mindre væsentligt (hvid).

Akser:

Banedanmarks påvirkning af omverdenen (x-aksen)

Banedanmark skaber værdi ved at levere på kerneleverancerne Punktlighed, Asset Management og Projekter.

Omverdenens forventninger til Banedanmark (y-aksen)

Når forholdene ændrer sig inden for bæredygtighed (Miljø, Attraktiv arbejdsplads og Sikkerhed), kan omverdenens forventninger til Banedanmark blive ændret, fx når ekstreme vejrforhold påvirker jernbane-driften, eller når trusselsbilledet inden for cyber- og informationssikkerhed forandres.

Indsatsområder

Sikkerhed først

Det skal være sikkert at bruge jernbanen og at arbejde langs jernbanen. Som forvalter af samfundskritisk infrastruktur skal Banedanmark have et højt cyber- og informationssikkerhedsniveau. Banedanmark skal kort sagt have en stærk sikkerhedskultur, hvor vi tager ansvar for vores egen og andres sikkerhed og kender vores roller og ansvar i sikkerhedsarbejdet, så vi trygt kan komme i mål med vores kerneleverancer: Punctlighed, Asset Management og Projekter.

En tryk og sikker arbejdsplads

En tryk og sikker arbejdsplads, kendetegnet ved et godt arbejdsmiljø og trivsel, er vigtig i Banedanmark – både i sig selv og for at lykkes med de samlede opgaver og kerneleverancerne. Banedanmark arbejder derfor aktivt med arbejdsmiljø både for egne ansatte samt i værdikæden, dvs. i de anlægs- og vedligeholdelsesprojekter, hvor Banedanmark er bygherre. Banedanmark har fokus på at arbejde systematisk med løbende forbedringer inden for både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø. Dette ses f.eks. ved, at der sættes fokus på at sikre og skabe læring på baggrund af arbejdsulykker og nærvæd-arbejdsulykker.

AMBITION

Banedanmark er en arbejdsplads, hvor det er trygt og sikkert at gå på arbejde, og hvor medarbejdere og ledere er opmærksomme og tager ansvar for både egen og andres sikkerhed i alle arbejdsopgaver. Dette gælder uanset, om man er ansat eller arbejder som entreprenør, rådgiver eller leverandør for os.

En sikker jernbane

Jernbanesikkerhed

Jernbanen skal være sikker for alle, der benytter den. Det gælder både passagerer, Banedanmarks egne medarbejdere, entreprenører og jernbanevirksomheder. Jernbanesikkerhed er det helt grundlæggende fundament for Banedanmarks arbejde og er rammesættende for den sikkerhedskultur, som skal afspejles i alt, hvad vi gør.

AMBITION

Banedanmark har en sikker jernbane, hvor medarbejdere og entreprenører går trygt på arbejde, og passagerer og gods kommer sikkert frem.

Cyber- og informationssikkerhed

Med transformationen af jernbanen til en sammenhængende digital infrastruktur er der behov for fortsat fokus inden for cyber- og informationssikkerhed for, at vi kan opretholde en sikker jernbane.

Cyber- og informationssikkerhed er de foranstaltninger, der er sat i verden for at beskytte information, systemer og netværk mod fx hackere og cyberangreb, utilsigtet databrud eller misbrug af information. Det er derfor en vigtig forudsætning for at kunne levere en sikker og punktlig jernbane, da cyberangreb kan føre til forsinkelser pga. driftsstop eller nedbrud. Derudover er beskyttelse af persondata centralt for tilliden til Banedanmark som myndighed.

AMBITION

Vi sikrer en styring og konstant udvikling af Banedanmarks forsvar mod cyberangreb, og vi sikrer beskyttelse af fortrolig information og persondata.

Ansvarlighed og ordentlighed i hverdagen

For Banedanmark er det vigtigt at opretholde og løbende styrke en myndigheds-kultur og adfærd, som understøtter ansvarlighed, ordentlighed og regeloverholdelse i vores daglige arbejde. Banedanmark prioriterer social ansvarlighed og lægger vægt på, at vi selv og alle andre i værdikæden overholder gældende dansk lovgivning. Derfor stiller vi krav til vores leverandører og indarbejder CSR-hensyn i alle Banedanmarks kontrakter.

God myndighedsadfærd

God myndighedsadfærd i Banedanmark er at agere ansvarligt i rollen som myndighed, infrastrukturforvalter og statslig bygherre. Det handler om at stille krav til vores samarbejdspartnere i værdikæden og ved at være rollemodel, når det kommer til konkret regelefterlevelse og om at leve op til det, der forventes af en offentlig styrelse, herunder ansvarlig økonomisk forvaltning.

AMBITION

Banedanmark opretholder en kultur og har tiltag, som understøtter ordentlighed og regeloverholdelse, hvor alle kender og følger regler og processer.

Arbejdsforhold i værdikæden

Udvikling og fastholdelse af medarbejdere er et særligt sektoransvar, som Banedanmark vil bidrage til ved kontinuerligt at arbejde målrettet for sikre ordentlige arbejdsforhold for egne samt vores leverandørers medarbejdere. En central indsats er arbejdet med at uddanne kompetente medarbejdere inden for de forskellige jernbanespecifikke behov, som fx trafikstyring, jernbaneteknik, sikkerhedsreglementer på banen m.v. og at have en tydelig tilgang omkring uddannelse af lærlinge.

AMBITION

Banedanmark har en positiv indvirkning på sektoren ved at stille krav til arbejdsforholdene i værdikæden og ved selv at være en rollemodel for vores leverandører.

Tilpasning til klimaændringer

For at fastholde en høj jernbanesikkerhed og punktlighed er der de kommende år brug for at tilpasse vores aktiviteter, så vi kan mindske den negative effekt af voldsomt vejr, skybrud, risikotræer og dæmningsskred som konsekvens af klimaforandringerne. Klimatilpasning og håndtering af klimaudfordringerne er derfor helt centralt for, at Banedanmark kan levere en sikker jernbane med tog til tiden.

Der vil fx være et behov for øget overvågning og ekstra inspektion af afvandingsanlæg grundet hyppigere og kraftigere skybrud eller mere langvarig regn.

AMBITION

Banedanmark håndterer fremtidens klimaudfordringer inden for den afsatte bevilling, så den negative påvirkning af jernbanens robusthed og funktionalitet håndteres på en måde, hvor jernbanen fortsat er sikker, og punktligheden påvirkes mindst muligt.

Modvirkning af klimaændringer

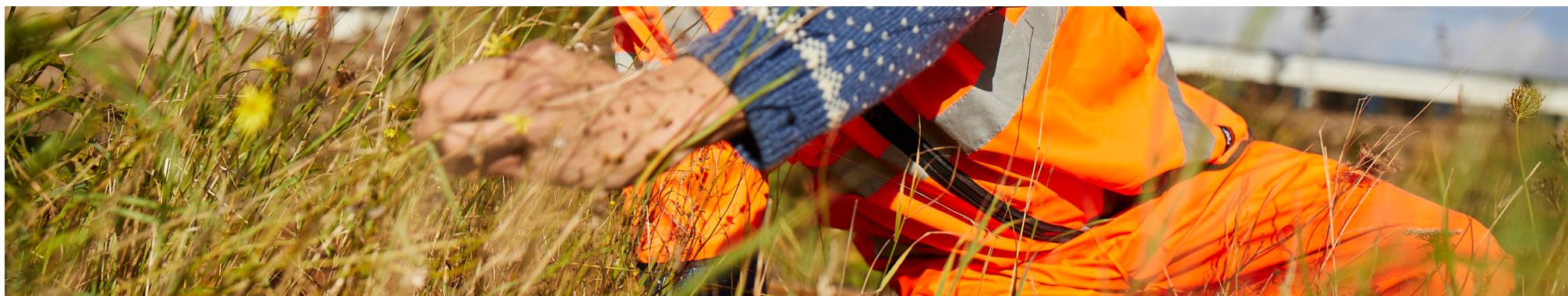
Banedanmarks anlægsaktivitet er en forudsætning for at gøre toget som transportform mere attraktivt. Elektrificeringen af hovedstrækningerne baner vejen for, at jernbanevirksomhederne kan køre med elektrificerede tog og dermed reducere CO_{2e}-udledningen fra togdriften.

Banedanmarks aktiviteter i forbindelse med drift og fornyelse af jernbanen er nødvendige, men den store anlægsaktivitet indebærer også en negativ indvirkning på klimaet. Derfor har vi fokus på at reducere CO_{2e}-udledningen i det omfang, det er muligt i vores vedligehold og i vores anlægsprojekter. Det gør vi gennem et systematisk fokus på eksempelvis anlægsdesign og materialevalg.

Klimabelastningen fra Banedanmarks energiforbrug reduceres løbende i takt med, at den nationale energiproduktion omstilles til mindre klimabelastende energikilder som sol- og vindenergi. Samtidig arbejder Banedanmark kontinuerligt med omstillingen til el på områder, hvor det er muligt, fx udskiftning til elbiler og udfasning af olie- og gasfyr.

AMBITION

Banedanmark bidrager til nationale og internationale klimamål ved at reducere Banedanmarks CO_{2e}-udledning i samarbejde med vores leverandører og markedet inden for gældende bevilling.

Håndtering af støj

Støj kan ikke undgås, når vi drifter, vedligeholder eller fornyer jernbanen. Nyanlæg, vedligehold og fornyelse er samtidig vejen til at reducere støj, da moderne eltog larmer mindre, og strækningsstøj minimeres, når skinnerne vedligeholdes.

Støj fra jernbanen påvirker mennesker. Det er fx støj fra arbejdspladser, som ofte er bynære og ligger i nærheden af stationer eller fra vores anlægsprojekter, hvor vi arbejder i nærheden af beboelsesområder.

Derfor har Banedanmark et tæt og godt samarbejde med kommuner og informerer kontinuerligt naboer til byggeprojekter om arbejder og støjgener. Vi har en indsats om i højere grad at informere om større vedligeholdelsesarbejder. Derudover arbejder vi på at nedbringe støjen i videst muligt omfang.

AMBITION

Banedanmark arbejder helhedsorienteret med håndteringen af støj i samarbejde med jernbanens naboer og relevante myndigheder.

Øget biodiversitet langs og på tværs af jernbaneinfrastrukturen

I Banedanmark arbejder vi målrettet på at fremme naturen og biodiversiteten på de ca. 4.500 hektar naturområder, der findes langs jernbanen. Jernbaneterrænerne skov, krat og grusarealer giver gode betingelser for sjældne og truede plante- og dyrearter. I Banedanmark har vi derfor et stort fokus på at passe på disse arealer og gøre betingelserne for dyr og planter endnu bedre.

Som en del af Infrastrukturplan 2035 arbejder Banedanmark på at skabe bedre sammenhæng mellem naturområderne på tværs af jernbanen. Dermed skabes plads til ny natur og levesteder samtidig med, at ødelagte naturområder plejes og genoprettes.

AMBITION

Banedanmark arbejder målrettet på at fremme naturen og biodiversiteten på vores 4.500 hektar naturområder langs jernbanen. Det gør vi ved at skabe de bedst mulige betingelser for dyre- og plantelivet langs med og på tværs af jernbanen.

Cirkulær økonomi i fornyelse og vedligehold

Tilgængeligheden til og genanvendelsen af materialer som ler, jord, grus, skærver samt rene materialefraktioner, som fx skinnestål og svellebeton, er afgørende for Banedanmarks arbejde med at udvikle, drifte og vedligeholde jernbanen.

Banedanmark har derfor et fokus på genanvendelsen af materialer, da forbruget i sig selv har en negativ påvirkning på omverdenen. Derudover udgør forbruget potentielt en stigende økonomisk risiko i takt med stigende knaphed på råstoffer – lokalt og globalt.

AMBITION

Banedanmark reducerer materialeforbrug og tager ejerskab til brug, genbrug og genanvendelse af indkøbte materialer og komponenter.

Attraktiv arbejdsplads

Banedanmark skal være en arbejdsplads, hvor medarbejderne trives og udvikles, og hvor det psykiske og fysiske arbejdsmiljø er godt. Derfor stiller vi i Banedanmarks ledelsesgrundlag krav til vores ledere samtidig med, at vi tilbyder et obligatorisk ambitiøst lederudviklingsprogram, så vi kan understøtte målet om en mangfoldig og attraktiv arbejdsplads.

Diversitet og mangfoldighed

Der er plads til alle i Banedanmark, og vi skal have alle medarbejdere i spil, så de aktivt kan udfolde deres forskellige kompetencer og potentialer på tværs af køn, alder, etnicitet og faglighed.

Banedanmark arbejder målrettet med at skabe og sikre muligheder for uddannelse og karriere, diversitet, inklusion, ligebehandling, lige muligheder, arbejdstagerretslige forhold m.v., der kan slå igennem og gøre en forskel i et stærkt konkurrencepræget arbejdsmarked.

AMBITION

I Banedanmark er der plads til alle. Vi skaber de bedste løsninger og den største værdi for alle, når vi er forskellige og anerkender styrken ved hinandens forskelligheder. Derfor arbejder vi hver dag med at skabe rammer og rum til at bringe forskellighed konstruktivt i spil.

Reduktion af forurening

Forurening omfatter alle former for udledninger til jord, luft og vand og er reguleret af miljølovgivningen. Banedanmarks aktiviteter har derfor en vis negativ påvirkning af mennesker og miljø i form af direkte og indirekte udledninger af lys, lyd og partikler, nationalt som internationalt, bl.a. via påvirkning i de enkelte led i værdikæden. Banedanmark dokumenterer løbende relevante miljømæssige belastninger som fx støj, energiforbrug og ukrudtsbekæmpelse.

Banedanmark arbejder systematisk med at implementere EU's Green Deal samt national miljø- og arbejdsmiljølovgivning, bl.a. gennem udviklingsorienteret samarbejde med nationale og internationale vidensinstitutioner m.fl. Håndteringen og forebyggelsen af forurening følger Banedanmarks arbejde med sikkerhed samt den miljøpolitiske regulering, herunder det europæiske samarbejde om fx reduktion af affald, mikroplast, emballage, uønskede kemikalier m.v. Dette resulterer løbende i ny viden og ny praksis, der er med til at reducere vores aktiviteter samledes påvirkning af omverdenen.

AMBITION

Banedanmark arbejder systematisk på at identificere muligheder for at anvende mindre miljøbelastende løsninger, eksempelvis i forbindelse med udbud og indkøb.

Samarbejde på tværs skaber resultater

Ledelse og organisering

Bæredygtighedsarbejdet er bredt forankret i organisationen, og alle direktører deltager i de fora, der på forskellig vis dækker E, S og G. Banedanmark arbejder desuden struktureret med at integrere bæredygtighed i ledelsesgrundlaget og dermed i ledelsesudviklingen, så den daglige drift understøtter de forskellige foras udviklingsorienterede og strategiske indsatser. På denne måde integreres viden og processer i den daglige drift og udvikling.

Den daglige drift er et helt centralt omdrejningspunkt for at kunne tilvejebringe nye resultater. Det er i hverdagen, at vi kan vurdere fremdrift, udvikle nøgletal og dermed kan monitorere og rapportere ændringer, der på forskellig vis kan påvirke det strategiske fokus.

Banedanmark udarbejder årligt en status for arbejdet med bæredygtighed samt træffer beslutning om tilpasning af indsatsen.

Organisationsdiagram af arbejde med bæredygtighed

